

KNIHA ABSTRAKTOV

7. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV

13. 5. 2021

Ústav filologických štúdií
Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav filologických štúdií
Račianska 59, 813 34 Bratislava

7. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV

pod záštitou

dekanky Pedagogickej fakulty UK doc. RNDr. Edity Partovej, CSc.,
a
Ústavu filologických štúdií PdF UK

13. mája 2021

Cieľom konferencie je vytvoriť fórum na prezentáciu výsledkov vedeckovýskumnej práce doktorandiek a doktorandov filologických odborov so zameraním na didaktiku cudzích jazykov a literatúr, vrátane slovenského jazyka ako cudzieho jazyka, ako aj na cudzie jazyky a kultúry.

Vedecký výbor konferencie:

prof. PhDr. Mária Vajičková, CSc.
prof. PhDr. Gabriela Lojová, PhD.
doc. Mgr. Renáta Bojničanová, PhD.
doc. PaedDr. Jana Javorčíková, PhD.
doc. PhDr. Ivica Kolečáni Lenčová, PhD.
Mgr. Eva Faithová, PhD.

Organizačný výbor konferencie:

Mgr. Simona Tomášková, PhD.
PaedDr. Ján Záhorec, PhD.
PaedDr. Zuzana Vávrová
Mgr. Ivana Juríková
Mgr. Lenka Štangová

Jazykoveda

Mgr. Tomáš Bratina
Masarykova Univerzita v Brne

Syntaktické špecifiká nórskeho nárečia v kraji Finnmark

Nórsky kraj Finnmark je historicky úzko spätý so sámskym a kvénskym obyvateľstvom. Cieľom príspevku bude priblížiť, ako táto viacjazyčnosť ovplyvnila syntaktickú stránku nárečia v troch vybraných mestách: Kautokeino, Tana a Lakselv. Prezentované dáta vychádzajú z Nordisk dialektkorpus, ktorý obsahuje nahrávky 12 ľudí z týchto oblastí.

Mgr. Mária Ješíková
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Sémanticko-distribučná, korpusová analýza nemeckých predložkovo menných spojení s podstatným menom internet

V práci analyzujeme pomocou korpusovej metódy nemecké predložkovo-menné spojenia s podstatným menom internet, ktoré sú ustálenou a neoddeliteľnou súčasťou jazyka. Okrem ich sémantickej analýzy v korpusoch sa venujeme aj analýze lexikografických popisov týchto spojení v online slovníkoch, nakoľko tieto bývajú veľmi často nedostatočné a nepresné. Nedostatky v lexikografických popisoch spôsobujú nesprávne používanie predložkovo-menných spojení a taktiež ich chybnú interpretáciu.

Mgr. Bianka Jarolíňová
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Predložkovo-menné spojenie nach Stärke (podľa sily)

Cieľom výskumu sú predložkovo-menné spojenia miery a kvantity, ktoré vyjadrujú veľkosť, mieru alebo intenzitu. Rekurentné miesto medzi prepozíciou a podstatným menom v nemčine vykazuje vysoký stupeň lexikalizácie. Náš výskum sa koncentruje na kontrastívnu analýzu predložkovo-menného spojenia nach Stärke (podľa sily). Toto spojenie má viacero významov, ktoré sa líšia v rámci rôznych aspektov použitia.

Mgr. Eva Révayová
Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši

Vojenské rozkazy v rámci vyučovania cudzích jazykov príslušníkov OS SR

V príspevku sa skúma, ktoré lexikálne a morfo-syntaktické charakteristiky je možné spozorovať vo vojenských rozkazoch v rámci vyučovania vojenskej nemčiny a angličtiny. Jednotlivé charakteristiky sú skúmané na základe konkrétnych príkladov z vojenských textov. Typy vojenských rozkazov je možné rozčleniť a definovať eventuálne spoločné črty a rozdiely v nemeckom a anglickom jazyku.

Mgr. Katarína Slamková
Univerzita Komenského v Bratislave

Prítomnosť fiktívnej ekvivalencie v jazyku pravicového extrémizmu v kontexte slovenskej politickej scény

V ostatnom desaťročí krajne pravicové politické subjekty zažívajú rozmach v celosvetovom meradle. V kontexte slovenskej politickej scény potvrdzuje vzrastajúcu relevantnosť krajne pravicová parlamentná strana Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko. Príspevok sa zameriava na jazyk krajne pravicového subjektu, prostredníctvom ktorého dochádza k jazykovej manipulácii s apercpciou širokej verejnosti za účelom získavania, udržiavania a realizovania politickej moci. Ukazuje sa, že jazyk krajnej pravice prestupuje fiktívna ekvivalencia, ktorá vedie k jazykovému uchopovaniu javu akoby ontologicky ekvivalentného s javmi triedy, s ktorými je fiktívne ekvivalentný v skutočnosti. Predmetný príspevok vytyčuje prítomnosť fiktívnej ekvivalencie vo vystúpení predsedu pravicovo-extrémistickej parlamentnej strany v rozprave k vládne návrhu ústavného zákona súvisiaceho s predĺžením vyhláseného núdzového stavu, v ktorom podnecuje k dichotomickému nazeraniu na spoločensko-politickú situáciu a strachu z protiepidemických opatrení slovenských štátnych orgánov prostredníctvom fiktívnej ekvivalencie.

Mgr. Miroslava Najšlová
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Vybrané rétorické figúry na volebných plagátoch FPÖ

Pútavým prvkom v prejavo politikov a ich volebných kampaniach sa stali rétorické figúry. Volebné plagáty ich často využívajú ako nástroj politickej komunikácie. Cieľom tohto príspevku je analyzovať vybrané rétorické figúry a demonštrovať ich na volebných plagátoch FPÖ (nem. Freiheitliche Partei Österreich) Slobodná strana Rakúska, Slobodní, počas obdobia 2017 – 2020 a zároveň tak definovať proces formovania volebných sloganov s využitím rétorických figúr nielen v predvolebnom období.

Mgr. Markéta Dančová
Univerzita Palackého v Olomouci

Lež jako humorný prostředek

Když se řekne slovo lež, humor nepatří mezi první asociace, které člověka napadnou. Tato práce se zabývá využitím lži pro účely humoru v sitkomu Teorie velkého třesku. Spojení humoru a lži je rozebíráno z hlediska pragmatiky s využitím Griceových konverzačních maxim, především pak porušování maxima Kvality.

Didaktika jazykov a literatúr

Mgr. Natália Švecová
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Obohacovanie slovnjej zásoby pomocou modifikovaných cvičení

Cieľom príspevku je na praktických cvičeniach poukázať na jednotlivé kroky, ktoré uplatňujeme pri rozširovaní slovnjej zásoby neslovensky hovoriacich študentov. V primárnych cvičeniach si študenti vyznačujú pre nich dosiaľ neznámu slovnú zásobu, ktorá sa vyskytuje v rôznych médiách – v texte, vo filmovej ukážke, v hudobnej nahrávke. Úlohou sekundárnych cvičení je túto slovnú zásobu aplikovať v úlohách, ktorých charakter je však rozdielny v

7. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA DOKTORANDOV KNIHA ABSTRAKTOV

porovnaní s primárnymi cvičeniami. Zámerom terciárnych cvičení je použitie takto nadobudnutej slovnéj zásoby vo voľnej komunikácii na vybrané témy.

Mgr. Zuzana Tomčániová
Univerzita Komenského v Bratislave

Estetické učenie sa žiakov s Aspergerovým syndrómom vo vyučovaní nemeckého jazyka ako cudzieho

Príspevok predstavuje metodické postupy pri estetickom učení vo vyučovaní nemeckého jazyka ako cudzieho u žiakov mladšieho školského veku s Aspergerovým syndrómom. Aspergerov syndróm ako vysoko funkčná forma autizmu sa prejavuje poruchami sociálnej interakcie, komunikácie a vzorcov správania. Koncept estetického učenia má za cieľ zefektívniť výučbu nemeckého jazyka u detí s Aspergerovým syndrómom.

Mgr. Ivana Juríková
Univerzita Komenského v Bratislave

Osobitosti psychického vývinu adolescentov determinujúce vznik jazykovej úzkosti v procese výučby anglického jazyka

Jazyková úzkosť je špecifickým druhom úzkosti a môže mať za následok vznik komunikačných bariér, čo predstavuje významnú prekážku v napredovaní v cudzom jazyku, v jeho používaní v reálnych komunikačných situáciách počas štúdia ako aj v profesijnom uplatnení. Tento druh úzkosti vzniká u žiakov a študentov rôznych vekových kategórií, pričom obzvlášť kritickým je obdobie puberty a adolescencie, kedy sú jedinci vo zvýšenej miere vnímaví na reakcie a hodnotenie svojim sociálnym prostredím. V centre našej pozornosti sú adolescenti učitelia sa anglický jazyk na stredných školách na Slovensku. Prostredníctvom štúdia vývinovej psychológie si kladieme za cieľ zistiť, či niektoré osobitosti psychického vývinu adolescentov môžu prispievať k rozvinutiu jazykovej úzkosti, predovšetkým s ohľadom na ich emocionálny, kognitívny a sociálny vývin. Hlavným účelom príspevku je poskytnúť (budúcim) učiteľom anglického jazyka poznatky, ktoré im v procese výučby pomôžu viac zohľadňovať potreby adolescentov a tým predchádzať vzniku jazykovej úzkosti

Mgr. Lucie Němečková
Univerzita Komenského v Bratislave

Komparácia čitateľskej gramotnosti v L1 a L2 jazyku

Čítanie s porozumením je jedna z kľúčových zručností každého človeka. Príspevok sa zameriava na výskum komparácie čitateľskej gramotnosti v rodnom, slovenskom, jazyku a anglickom jazyku a na zistenie faktorov, ktoré čítanie v cudzom jazyku ovplyvňujú. Je to jeden z prvých výskumov v oblasti porovnania čitateľskej gramotnosti u študentov vysokých škôl na Slovensku..

Mgr. Lenka Štangová
Univerzita Komenského v Bratislave

Význam literárnej komparatistiky v procese vzdelávania

Príspevok má za cieľ priblížiť spôsoby využitia literárnej komparatistiky v oblasti výučby cudzojazyčnej literatúry. Zameria sa na súčasné postavenie literárnej komparatistiky vo vzdelávacom procese a na jej prepojenie s inými oblasťami umenia a vied. Príspevok zároveň zohľadní doposiaľ navrhnuté modely výučby literárnej komparatistiky na úrovni stredných a vysokých škôl a následne načrtne možnosti jej budúceho smerovania v anglofónnej a hispanofónnej literatúre.

Mgr. Albert Lučanský
Univerzita Komenského v Bratislave

Biblia ako literárny fenomén. Niekoľko podnetov k literárnej recepcii Biblie na Slovensku

Od polovice 20. storočia sa na západných katedrách literatúry rozvíja zvýšený záujem o Bibliu ako súbor literárnych textov. V príspevku sa pokúsime rekonštruovať, čo tento literárnovedný záujem podnietilo; pozrieme sa na niekoľko prác a osobností, ktoré ovplyvnili a zmenili tradičné vnímanie Biblie ako súboru primárne sakrálnych textov na texty s vysokou literárnou hodnotou a zodpovieme otázku, aké postupy a metódy možno pri čítaní Biblie ako literatúry aplikovať. Na záver predložíme niekoľko podnetov, ako možno integrovať tieto poznatky v didaktike literatúry na Slovensku.

Literatúra a kultúra

Mgr. Marie Voždová
Univerzita Palackého v Olomouci

Narativní úrovně v detektivním románu Dorothy L. Sayers

Na základě naratologické analýzy tento příspěvek představuje britský román *The Documents in the Case* (1930). Tento ojedinělý počín Dorothy L. Sayers vznikl ve spolupráci s méně známým Robertem Eustacem jako pokus o literární experiment v rámci detektivního žánru. S pomocí narativních úrovní dílo disponuje komplexní strukturou ve snaze inovovat tvorbu v období tzv. Zlatého věku detektivní literatury (1920 – 1939).

Mgr. Šárka Dvořáková
Univerzita Palackého v Olomouci

Dům napůl: Dům a domov v divadelních hrách Stewarta Parkera

Severoírský dramatik Stewart Parker (1941-1988) ve svých dílech zachycuje sociopolitické klima Severního Irsku v 70. a 80. letech (období politicky motivovaných nepokojů, v angličtině známé pod eufemistickým názvem "the Troubles"). Zejména ve hrách *Spokesong* (1975), *Northern Star* (1984) a *Pentecost* (1987) Parker používá i scénu, tedy domy, v nichž se hra odehrává, jako metaforu a projekci stavu celé země. Severní Irové jsou dle Parkera rodinou, která se vzájemně nenávidí, ale je nucena žít pod jednou, rozpadající se střechou. Tento příspěvek představí Parkerův styl a analyzuje symboličnost jeho scén z pohledu historie a sociopolitické situace v Severním Irsku za jeho života.

Mgr. et Mgr. Alena Gašparovičová
Masarykova univerzita v Brne

Rozprávkové stereotypy a moderné verzie rozprávok

Rozprávky sú často označované ako „večné“ nakoľko ich obľuba v literárnej sfére ani po stáročiach existencie neklesá. Naopak, častokrát sú upravované, aby spĺňali požiadavky čitateľov danej doby a ich popularita zostala zachovaná. V polovici minulého storočia sa so vznikom druhej vlny feministického hnutia stalo terčom takýchto zmien vyobrazenie ženských hrdiniek vo vznikajúcich moderných verziách rozprávok, nakoľko dovtedy boli zväčša vykresľované ako pasívne trpiace obeť, čo sa prirodzene stalo terčom feministickej literárnej kritiky. Cieľom príspevku je rozobrať ako írka autorka Emma Donoghue zobrazuje ženské postavy v príbehu „The Tale of the Shoe“, ktorý je moderným prerozpráváním známej rozprávky „Popoluška“. Pozornosť bude zameraná najmä na spôsob, akým autorka zobrazuje a podryva stereotypy, ktoré sú v tejto rozprávke tradične prítomné.

Mgr. Ľubomír Holík
Univerzita Komenského v Bratislave/Prešovská univerzita v Prešove

Vansovej Dennica a jej menej známy cestopis Z rovín dolnozemsých

Terézia Vansová, popri vlastnej tvorbe, vykonávala aj funkciu redaktorky prvého slovenského časopisu určeného primárne ženským čitateľkám s názvom Dennica. Tento časopis predstavil širokú paletu tém a článkov a v neposlednom rade sa stal aj platformou pre začínajúcich autorov beletrie. Aj samotná Vansová, ako už skúsená autorka, v Dennici uverejnila svoj druhý menej známy cestopis Z rovín dolnozemsých. Tento cestopis nebol taký prelomový a inovatívny ako jej prvý cestopis Pani Georgiadesová na cestách, ale tiež prezentuje, na obdobie svojho vzniku, jedinečný pohľad ženskej vzdelanej cestovateľky.

Mgr. Hana Lacová
Univerzita Komenského v Bratislave

Podoba utópie v dráme Nadčlovek od Jozefa Závodného

Príspevok priblíži pomerne neznámy dramatický text Nadčlovek (1928) od Jozefa Závodného, ktorý bol uvedený na javisku SND 27. januára 1928 v réžii Jána Borodáča. Snahou bude priblížiť a analyzovať utopický námet v tejto hre a prípadne ho usúvzťazniť s inými textami s obdobným námetom.

Mgr. Jana Števíková
Univerzita Komenského v Bratislave

Medzi (druhou) modernou a naturizmom: interpretácia prózy Margity Figuli Obruč

Príspevok sa zameriava na jednu z prvých publikovaných próz Margity Figuli (1909 – 1995), Obruč, ktorú uverejnil časopis Slovenské pohľady v roku 1934, no nebola zaradená do debutu Pokušenie (1937). Jeho cieľom je situovať túto prózu do línie modernizačných tendencií v prvej polovici 20. storočia. Príspevok sa pokúsi identifikovať prvky, ktoré ranú prózu M. Figuli spájajú s postupmi slovenskej moderny a s tzv. druhou modernou dvadsiatych rokov 20. storočia. Zároveň sa bude snažiť poukázať na možnú antipacnú úlohu druhej moderny pri etablovaní naturizmu.

Mgr. Milan Kolesík

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Anabella na striebornom plátne. Kľúčové tematické a motívické posuny medzi Tatarkovou novelou Panna zázračnica a jej filmovou adaptáciou

Predmetom nášho zamýšľaného príspevku je porovnávací analýza novely Panna zázračnica od Dominika Tatarku (a síce v dvoch vydaniach z rokov 1944 i 1964) a jej filmovej adaptácie, ktorá vznikla v réžii Štefana Uhera a podľa Tatarkovho scenára (s premiérou v roku 1966). Zameriame sa na kľúčové tematické a motívické posuny medzi oboma dielami, a to s prihliadnutím či už na vývin Tatarkovej poetiky, ale aj na charakter dobového umenia a aktuálnu spoločenskú situáciu vo vtedajšom Československu. Naším cieľom je podať komplexnú porovnávaciu analýzu, v ktorej sa neobmedzíme len na identifikáciu vybraných prvkov, ale kde podložíme vysledované posuny dôslednou interpretáciou, zohľadňujúc aspekt autorského vývinu i vtedajší kultúrny a celospoločenský kontext. Pannu zázračnicu by sme radi predstavili ako dielo, kde sa miesia modernistické a avantgardné inšpirácie z minulosti s dobovou súčasnosťou, a to prostredníctvom vynaliezavej symboliky či skrze premyslenú tematickú aktualizáciu.

Mgr. Martina Buzinkaiová

Prešovská univerzita v Prešove

Komika periférie (geografickej a sociálnej) v súčasnej slovenskej próze

Predmetom príspevku je analýza komického potenciálu periférie (geografickej, sociálnej, ekonomickej a pod.) v súčasnej slovenskej próze. Prvky slovnej, charakterovej či situačnej komiky budem analyzovať napr. v prózach V. Staviarskeho, M. Janáča, I. Medešihu, ktorí tematizujú perifériu rôzneho druhu (bezdomovci, alkoholici, východ Slovenska atď.). Paralelne so zachytávaním výrazovo identifikovateľných podôb komického sústredím svoju pozornosť aj na súvislosti komického s realitou mimo textu (spoločenský kontext, recepcné aspekty), keďže komické je zložkou umeleckého komunikátu, ktorého estetická hodnota netkvie len v tvarovaní, ale aj v špecifickom estetickom poznaní.

Mgr. Viktor Suchý

Univerzita Komenského v Bratislave

Poézia 20. storočia v kontexte umenia a kultúry (Niekoľko poznámok k jednej prístupovej ceste)

Vo svojom príspevku predstavím koncepciu cyklu seminárov o modernej svetovej poézii, ktorý vychádza z úvah o tom, čo znamenajú pojmy moderná spoločnosť, moderna a avantgarda, ako sa líši lyrická poézia od polovice 19. storočia od staršej a ako možno prístupovať k analýze a interpretácii konkrétnych básní. Každá „lekcia“ vychádza z jedného jazykového a geografického centra v konkrétnom desaťročí 20. storočia, z jedného výtvarného diela, hudobnej skladby (prípadne filmu, udalosti alebo kultúrneho fenoménu). Predstavím jednu básnickú osobnosť a so študentmi interpretujeme jej konkrétnu báseň. Napr.: francúzština, Paríž, 1900 - 1919, Picassove Avignonské slečny, Stravinského Svätenie jari, Guillaume Apollinaire - Alkoholy: Pásmo, predchodcovia a nasledovníci.

Mgr. Filip Šera
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Maskulinita, rasa, móda: Komodifikácia identít v online obchodoch s oblečením

Príspevok predkladá výsledky analýzy vizuálneho obsahu vykonanej na korpuse pozostávajúceho z dvesto obrázkov produktov zo štyroch najziskovejších online obchodov s oblečením v USA – Nike, Old Navy, Gap a Ralph Lauren. Dôležitú rolu v analýze zohrávalo rasové zastúpenie medzi mužskými modelmi a spôsob ich vyobrazenia. Analýza je zasadená do teoretického rámca vychádzajúceho z Lipovetského hypermodernizmu, režimu reprezentácie a komodifikácie identít a teórie o maskulinitách od Connellovej a Messerschmidta. Cieľom príspevku je poukázať na výber identít v spomínaných online obchodoch, ktoré môžu byť považované za ziskové v súčasnom USA.